

خۇبەي:

بۇراتالا وبلىسىنىڭ دارىندى باۋراۋ، دارىندى باۋلۇ يىگىن تۇلغالاۋىنا دەم بەردى

۱. ۱۹ئايلى شىنجاڭ باستامالى كۈمەكتەسۇ قۇبىلى ئاجاسى رۇخىن بائىكەلدىبايەك

□ انار بۇلت / شىنچىياڭ گازەتىنىڭ ئىلتىشى سۇلكە يا - ۋىن

“كەزەكتە ‘مەكتەپ شۇەيۋانغا كۈمەكتەسۇ’ باغىتامالى كۈمەكتەسۇ ۇلگىسى باستالدى، باغىتە تامالى كۈمەكتەسەتىن جوعارى مەكتەپ وقۇشۇ. ىلارى جۇقق ارادا ىلگەرىندى - كەينىدى بۇرا- تالا قالاسنا كەلدى. ولار شۇەيۋانىمىزدىڭ 2 - دارەجەلى شۇەيۋاننىڭ باستىعى جانە وقىتۇدى زەرتتەۋ كەڭسەسنىڭ جاۋاپىسى سىندى مىندەت- تەردى ۇستىنە ىلىپ، شۇەيۋاننىڭ وقىتۇ ساپاسى جانە باسقارۇ جۇبە قۇرىلىسى دەڭگەينى انائۇر- لىم جوعوارالاتاى”، - دەدى 8 - ايدىڭ 24 - كۇنى بۇراتالا كاسپىتىك تەخنىكالىق شۇەيۋانە- نىڭ باستىعى جوۇ شۇەي.

جۇقتا خۇبەي ولكەلىك وقۇ - اعارتۇ مەڭد.

گەرمەسى خۇاڭلڭ شىفان داشۇەسىمەن، خۇبەي جۇڭيى شىياڭگەرلىك، ەكارى - دارمەك داشۇەسى- مەن سايكەسەپ، بۇراتالا موغوللۇ ئۆتونومىيالى وبلىستىق خالىق ۇكەمىتەين ستراتەگىيالىق سەل- بەستىك كەلىسەننە قول قويدى، بۇراتالا كاسپى- تىك تەخنىكالىق شۇەيۋاننىڭ دامۇنىنا ئۆتۈيىندى كۈمەكتەسەدى. سونمەن بىرگە، 9 ساپالى جوعا- رى كاسپىتىك مەكتەپتى (قوس جوعارى مەكتەپ، ۇلكى كورسەتۇ مەكتەپتەرى، تىرەكتە- لمر مەكتەبى، ساپالى مەكتەپتەر) ۇيمىداتىرىپ، بۇراتالا كاسپىتىك تەخنىكالىق شۇەيۋانىمەن «مەكتەپ شۇەيۋانغا كۈمەكتەسۇ» باغىتامالى قولداۋ كورسەتۇ جانە اۋس - كۇيسى سەلبەستە- گى كەلىسەننە» قول قويىپ، “9 + 2” ۇبىرە قۇراۋ ۇلگىسىندەگى “مەكتەپ شۇەيۋانغا كو- مەكتەسۇ” باغىتامالى كۈمەكتەسۇ جاڭا ۇلگىسىن باستاپ، شۇەيۋاننىڭ كولمەن كەڭەيتۇنە، ساپاسىن جوعارلاتۇننا قولداۋ كورسەتىپ، شۇەيۋاننىڭ جو- عارى ساپالى دامۇين ىلگەرىلەتتى.

قازىر بۇراتالا كاسپىتىك تەخنىكالىق شۇەيۋانىندا ۱بىر 2 - دارەجەلى شۇەيۋاننىڭ قايقاسنا خۇبەي باغىتامالى كۈمەكتەسەتىن شۇەيۋاننىڭ بولمىشەسى دەگەن ماڭدايشالىق

(باسى 1 - بەتتە)

لى يۇانەين كىشكەنتايىنان باۋدەرمال، اشىق - جارقىن بولدى، وسىنىڭ ارقاشىندا ول ەر ۇلتان كۈپتەنگەن دوس تاپتى، تاغى بىرنەشە از ۇلت ىملىن ۇيرەنىپ الدى، اسىرەسە، ۇيغۇر تە- لىنىدە توتەندشە جاتىق سويلەيدى. 6 جاسقا شىققان جىلى كورۇشى لى يۇانەينگە “كورگەم” دەگەن سامعنا بىرەتىن “جاميالا” دەپ ات قويدى. “بىز سىرت جەردەن كۈشىپ كەلگەنە- مىزىمەن، قىستاق تۇرغىنلارى بىزگە ەرەكشە جاقسى ماملەلدە بولپ كەلدى. مەن كۈپىشلىك تىڭ ۇزىمدى ‘جاميالا’ دەپ شاقىرغانىن ەرەك شە جاقسى كۈرەمەن، قۇلغىما وتە جاعامەدى ەستىلەي”، - دەدى لى يۇانەين.

2010 - جىلى خۇديارىيۇز قالاشىق پارتكوم وتكەندە قىستاقتا 7 جىل بويى قىستاق تۇرغىن- دار كومپىتەتىلىك مۇشەسى بولغان لى يۇانەيندى نىزدەپ بارپ، ونىڭ قىستاق پارتيا يايچىكاسە- نىڭ ورنىباسار شۇجى بولپ، قىستاق تۇرغىندا- رىن بايۇغا باستاۋ اۋىر مىندەتىن ارقالاۋىن ۇمىت ەتەدى.

“سول كەزدە قىستاق ‘قۇر قاڭقاعا’ اينال-

غان بولاتىن، اۋدانداغى شۇعرلى وقاتىن ئۇتىنىدى قىستاق بولپ قالغان ەدى”، - دەدى لى يۇانەين.

مۇنمەن سالىستىرما قالىپتاشىرغانى، سول كەزدە لى يۇانەين قىستاقى بايۇ شەبەرىنە اينال- لىپ، ۇيىندە 30 نەشە سىير باغىپ وترىغان، ونىڭ ۇستىنە ەرەكشە گەمىشلىكتى دامىتىپ، جىلدىق كىرىسى 200 مىڭ يۇانغا تاياپتىن ەدى.

“قىستاق كەدەي، مەشەۋ بولسا، جالىزىر مەنىڭ بايۇم بايۇ مەمس، كۈپىشلىك تۇڭكال بايىسا عانا بايۇ مەسپەتلەدى”، - لى يۇانەين: “مەن قىستاق- تى ويداعىداي گۈلدەندىرىپ، كۈپىشلىككە ناقتى پايدا جەتكىزۋەدى ەرەكشە ارماندايمىن”، - دەدى.

مىندەتكە تايغىنلەغاننان كەيىن، ول بۇقا.

راننىڭ اغىسى كۇشتى بولغان ماسەلەلەردى

100 جىلدىق كۇرەس جولىندا

جاڭا ساپارغا اتتاناپتى

چىن يىڭ:

سىتقى قانى مەن شىن نىقالسى ارقىلى ادالدىقى سومدادى

ۋىپرلىپ تۇسەدى. اۋىلدى ارالاپ تەكسەرۇ - زەرتتەۋ جۇرگىزىپ جۇرگەن چىن يىڭ اپات جاعدايىن تەكسەرۇ جانە اپاتقا قارسى اتتائۇ قول- باشلىق قىزمەتىنە دەرەۋ كىرىسىپ، كەلەسى كۇنى ساعات 10عا دەيىن، بوران باسالىغانشا قىزمەت سستەيدى.

ۇزاق ۇاقىت قۇمدى بوران شىندە شاڭ - توزاڭ قۇتقاندىقتان، چىن يىڭ ىبىر اي بويى قىزىپ، جوتەلىپ جۇرەدى. كەيىن ول شىپاخانا- عا بارپ تەكسەرۈلگەندە، “ساڭلاۋ سىياتى وكپە قابىنۇ” دەپ دياگنوز قويىلدى.

ۋەلىس قوسۇ ارقىلى خالىققا دەگەن نىقالسىن بەينەلەندى
قاھارمان ۇلگىنىڭ رۇخى اقشۇ ايمىقتىق قوعام خاۋپسىزدىكى جۇبەسىندە ۇرپاقتان - ۇر- پاققا جالغاستى. كۈپتەنگەن خالىق ساقشىلارى چىن يىڭنىڭ زامغا قايشى بارلىق قىلمىستى ارە- كەتتەرمەن جۇرەكتىلىكىن كۇرەس جۇرگىزىپ، باستان - ايلىق خالىق ئۇشۇن قىزمەت سىتتەۋ نىتتا - پەيدىلىن ساقشاۋى قوعام خاۋپسىزدىكى قوسىتە- نىڭ باغالى بايلىغى ەكەندىگىن ايتتى.

چىن يىڭنىڭ اكەسى چىن يوۋچىڭ دا ساقا توڭگەرىشى، جاپوون شايقىشىلارنا قارسى سو- عىسقا، ازاتتىق سوعىسنا قاتناسقان، كەيىن ول كاسپ اۋستىرىپ شايار اۋدانىنداغى تارىم تۇرمەسىت دە قىزمەت سىتەپ، 1896 - جىلى زەينەتكە شىعادى، چىن يىڭنىڭ ۇلى دا ساقشى قاتارىندا. چىن يوۋچىڭ ۇلى مەن نەپەرەسىتە ۇنەي: ساقشى بولغان ەكەنىڭىڭ، جاپا شەڭسەڭىڭ، ۋەلىس قوساسىڭ جانە قۇربان بەرەسەڭ. ۴ارقانداي ۇاقىتتا ۇستىلەرىڭدەگى ساقشى كىمىمەن داق تۇسىرمەۋلەرڭ كەرەك، - دەپ ئالم بەرەدى.

چىن يىڭ اكەسىنىڭ ۇمىنتىن جەردە قال- دىرمەىادى، يارتيا مەن خالىقتىڭ تاپسىرماسىن جەردە قالدىرمادى. چىن يىڭ اقشۇ ايمىقتىق قوعام خاۋپسىز- دىكى مەكەمەسىنىڭ كۈپ تاراۋلارىندا قىزمەت سىتەنگەن، ول: قىزمەت وتشۇ نەرمەزەلەڭنىڭ جايپاي ماداقۇننا يە بولدى.

“چىن يىڭ جولىاس ۇزىنىڭ قىرشىن ۇمىرى مەن سىتقى قانى ارقىلى ۇلتتىق بولشەكتىۋىشلىككە قارسى تۇرۇدەڭ، وتانىڭ تۇتاستىەن قورەۋدەڭ قال. ھارماندىق جىرىن جازىپ قالدىردى. ول شىنجاڭنىڭ جاۋمەن كورمۇ بارسىندا شىققان ۇزدىك ۇاكىلى، كوممۇنىستىك پارتيا مۇشەلەرىنىڭ داقتى، كادىرلار- دىڭ ونەنگەسى، قوعام خاۋپسىزدىگىنىڭ ۇلگىسى، خالىقتىڭ قاھارمانى...”. بۇلار چىن يىڭغا ازا ىبىل- دىردۇ جىينالىسىندا وعان بەرىلگەن باغا. چىن يىڭ ۋمىردەن وتسە دە، ول خالىق بۇقاراسىنىڭ جۇ- رەگىنە ىبىر ەسكەرتكىش بولپ ورنادى.

قان شاڭجاي جىنشاڭشۇ مادەنىيەت دامىتۇ ورتال- دى. ەنىڭ باس دىرەكتورى خۇاڭ نى مانىلاردى ىبىل- دىردى: اۋتونومىيالى رايون دارەجەلى توغىسپالى اقپارات قۇرالدارى تەخنىكا تۇمىرى “انار بۇلتىڭ” قۇراتتى تەخنىكالىق تىرەكپەن قامداغاننا العىس ايتامىز، شىنچىياڭ گازەتى، انار بۇلت كىلەنتى سىندى كەڭ قىتقالعا يە جاڭا اقپارات قۇرالدارى تۇعرىنىڭ مازمۇندى اناعۇرلىم جاقسى اىگىلەۋ- گە مۇمكىندىك جاساعانىنا العىس ايتامىز.

ۇغىسۇغا قاراعاندا، بۇل انار بۇلت / شىنچىياڭ گازەتىنىڭ «ۋوقۇ باستاۋىدەڭ 1 - ساپا- عن» تۇڭغىشى رەت ۇزاق تىكە تاراتۋى ەكەن. ورتالىق بەينە ەكران، دۋەيىن، مىكروبلوك، ۇنصات بەينە ەكران ۇنومىرى، جىنرى توتۇبايۇ، ايكان شىۋىن، جىبەك جولى قول تەلەفون تۇمىرى، چۇدىيان، سوۋيۇە سىياقتى 20دان استام جاڭا اقپارات قۇرالدارى تۇغىرلارى دەر كەزىندە جالغاپ تاراتىپ، بىردەمدە يتتەر- نەتتە قىزۇ اغىس قالىپتاستىردى.

قىلمىس كۇماندىسى جاسىرىنىپ جاتقان قورا - جايغا تىكە جەتەدى. تۇتقىنداۋ ارەكەتتىن جۇر- گىزۇدىڭ الدىندا چىن يىڭ ۇزىنىڭ باس اماند- دىمىمەن ساناسپاي، وق وتپەيتىن كەۋدەشىنى وزگە خالىق ساقشىلارنا بەرەدى.

تۇتقىنداۋشى خالىق ساقشىلارى سودىر جا- سىرىنغان قورا - جايغا كىرگەن كەزدە، سودىر كەنەتتەن ۇزى جاساعان قول بومبىنى لاقىتىرىپ قالادى. قىسلىتايىاڭ ساتتە، چىن يىڭ، ىبىر جاعە- نان، جاۋنىگەر سەرىكتەرىن قورعاي ىجۇزىپ اۋلادان شەگىتىپ شىعەپ، ىبىر جاعىمان، مىلتىق ۇستاپ قايبانى كۇزەتىپ تۇرادى. وسى كەزدە ىبىر راقىمىىز وق چىن يىڭنىڭ قارىنىتا تپەدى...

جاراقاتى اۋىر بولغاندىقتان، چىن يىڭ 8 - ايدىڭ 7 - كۇنى ساعات 8 مولشىرىندە ەرىلكپەن قۇربان بولادى.

ئىس - ارەكەتسەن جاۋاپكەرلىشىڭ ارقالاۋىدى ئۇسلىمىردى

2001 - جىلى 8 - ايدىڭ 9 - كۇنى چىن يىڭ جولداسقا ازا ىبىلدىردۇ جىينالىسىنىڭ نەگىزگى مايد- دانىندا، قاھارمانغا قايعىلى ازا ىبىلدىرىپ جاتقان ادامدار شوغىرىنىڭ اراسىندا چىن يىڭنىڭ ىغىرى كەزىندەگى جاۋىنىگەر سەرىكتەرى، الستان كەلگەن تۇسى - تۇعاندارى، دوس - جاراندارى، ۇز سالا، ۇر كاسپىتىڭ ۇاكىلدەرى، جىرەكلىكتى ورنىنداعى ۇيغۇر ۇلتى بۇقارالارى دا بار بولاتىن.

“يىمىنىڭ مەنى كۇشارغا قىزمەت سىتتەۋگە ورنالاستىرۇى ماغان دەگەن سىنىمى جانە سىناغى، مەن جاۋاپكەرلىشىڭىمنىڭ اۋىر ەكەندىگىن تەرەڭ سەزىندىم...”. ونىڭ العاش كۇشار اۋداندىق قوعام خاۋپسىزدىكى مەكەمەسىنە بارپ مىندەتكە تايغىن. مالعالانان كەيىن جاساعان قىزمەتىنەن سەسپ بەرۇ بايانداماسى چىن يىڭنىڭ ىغىرى كەزىندەگى جا- ۇنىگەر سەرىگىنىڭ ەسىندە الى بار ەدى.

چىن يىڭدى تۇسىنتەن ادامداردىڭ بارلى- ھى ونىڭ ساقشى بولغان 30 جىلدان استام ۇاقىت- تا، مىندەت اتقارغاندا جەلدەن جاپا - ماشاقات- تان، خاۋىپ - قاتەردەن قورقپايتىندىمەن، اتويد- لاپ الدا جۇرەتىندىگىن بىلەدى.

1898 - جىلى 8 - ايدىڭ 10 - كۇنى اقشۇ قالاسىندا سىرەك كەزدەسەتىن ەرەكشە اۋىر تامىقن اپاتى تۇلىپ، مەملەكەت تاس جولىنىڭ 314 - جەلىسىندە قاتنىسا بۈگەلىپ، جەلى بويىن- داعى 100گە تايايۇ ورن، نەشە 10 مىڭدامعان تۇرغىن اپاتقا ۇشرايدى. سول كەزدە اقشۇ ايد- ماقىتقى قوعام خاۋپسىزدىكى مەكەمەسىنىڭ باسىم كۈپ باششارلى سىرتتا ئىسسىپارادا جۇرگەد- دىكتەن، سول تۇستا مەكەمە باستىغىنىڭ كۈمەك- شىسى بولپ تۇرغان چىن يىڭ دەرەۋ بۇلكىتەن ساقتانۇ تارماق اتىرەتتە قاتەردەن قۇتقارۇ ەك-

پىندىلەر اتىرەتىن ۇيىمىداتىستىرۇدى خابارلايدى ۇرى اتىرەتتى باستاپ اپات ەڭ اۋىر بولغان جەرىگە بارىپ قۇتقارۇ - كۈمەكتەسۇدى ورسىتەتتى.

2001 - جىلى 4 - ايدىڭ 7 - كۇنى تۇستەن كەيىن، ەرەكشە كۇشتى قۇمدى بوران سوعىپ، كۇشار اۋدان قالاشىغىنىڭ جىل كۇشى 8 بالغا جەتەدى. ۴اپ - ساتتە بوران قۇتتىرىنا ۇنىقىپ، قۇم - توپىراق كۇن كوزىن توسىپ قالادى. اعاشتان مەن ەلەكتر باغانالارى بەل ورتاسىنان

بولغان “توراڭغى رۇخىن” نەگىزگى تاقىرىپ تەتىپ، سىرتقا قاراتا شىنچىياڭداغى ەر ۇلت خالىق- نىڭ ۇزاق ۇاقىتتان بەرى قالىپتاشىرىغان تاماشا رۇحانى بەينەسىن ۇگىتىپ، تىكە قاراتا كۈپىش- لىكتىڭ اناعۇرلىم شەكاراغا نامىر تارتۇ، شەكاراغا ۇلەس قوسۇ سىنمىن، بەكەمپەن قاۋلاتتى.

بۇل رەتكى تىكە تاراتىلمى قىيمىلى ەداستۇر- لى مەندەگى ساپاقحانادان شىعەپ، توراڭغى وسەتىن قۇمدى ىشول - جازىرانى، تاشقورغان تاجىك اۋتونومىيالى اۋدانىنداغى قاھارماننىڭ اتە- مەن اتالغان لاچىن باستاۋىش مەكتەبىن، 70 جىلدان استام تارىخى ۇردىسى بار شىنچىياڭ گا- زەتىنىڭ تارىخ سارايىن “ساپاقحاننا” تەتىپ، سەزىنۇ، تەرەڭ شۇمۇ فورماسى ارقىلى توراڭغى رۇخىنىڭ ۇمانىن سەزىندىرەدى. “بارلىق زاتتى ۇستاز تەۋتەگە بولادى، توراڭغى شىنچىياڭدىقتار رۇخىنىڭ قىشام كورنىسى، ىتپىتى، داۋىرلەر بويى شىنچىياڭدىقتار دىڭ ۇستازى بولپ كەلەدى” وسى رەتكى تىكە تاراتىلمىدى بىرلەسىپ تاراتا-

□ **قاھارماندار شەجىرەسى**

جانڭ جىلى

2001 - جىلى 8 - ايدىڭ 7 - كۇنى كۇشار اۋداندىق قوعام خاۋپسىزدىكى مەكەمەسى پارتە- كومەنىڭ شۇجىسى، مەكەمە باستىغى بولپ تۇرغان چىن يىڭ خالىق ساقشىلارىن باستاپ زورلىقتى كۇش لالاڭكەستىردى قورشاپ ۇستاۋ شايقاسنا قاتناسقاندا، باقتا قارسى زورلىقتى كۇش لالاڭكەستەردىڭ اتقان وعى ونىڭ قۇرساق بولىمىنە ىتىپ، شىپاخاناغا جىتكىزىلىپ قۇتقارىلسا دا ۇنىم بەرمەي، ەرىلكپەن قۇربان بولادى، سول جىلى نەبارى 47 جاستا عانا بولاتىن.

چىن يىڭ جاڭا جۇڭگو قۇرىلغاننان بەرى لالاڭكەستىككە قارسى تۇرۇدىڭ ىبىرىنىشى شەيىن- دە قۇربان بولغان تۇڭغىشى اۋدان دارەجەلى قوعام خاۋپسىزدىكى مەكەمەسىنىڭ باستىغى. 2001 - جىلى 12 - ايدا وعان قوعام خاۋپسىزدە- گى مېنىستىرلىگى جاعىمان مەملەكەتتىك قوعام جا- ۇپسىزدىكى جۇبەسىندەگى ەكسىشى دارەجەلى قاھارمان ۇلگى اتاعى تولىقتاپ بەرىلدى، اۋتو- نومىيالى رايوندىق خالىق ۇكەمىتى جاعىمان توڭ- كەرىستىك قۇربان دەپ بەكتىلدى.

ۇمىرى ارقىلى ۇڭقردىڭ تىنىشىغىن قورعادى

بىرنەشە كۇنىتەن بەرى كۇشار قالالىق قوعام خاۋپسىزدىكى مەكەمەسى ەرەكشە شايقىاس جۇرگىزۇ ۇلكەن اتىرەتى پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىيەسىنە ۇشتاشتىرا وتىرىپ، چىن يىڭ جولداستان ۇيرەنۇ قىيمىلىن شىكەرىلدى ورسىتەت- تى ۇرى چىن يىڭنىڭ جاۋىنىگەر سەرىنگى — كۇشار قالالىق قوعام خاۋپسىزدىكى مەكەمەسى- نىڭ بۇرىنغى ورنىباسار مەكەمە باستىغى نىياز قادىردى ەرەكشە شايقىاس جۇرگىزۇ اتىرەتىنىڭ مۇشەلەرىنە قاھارماننىڭ جىكاياسىن اڭگىمەلەپ بەرۇگە ۇسىنىس ەتتى.

“بىز اۋەلگى ماقسات پەن بورىشىتى اماال- ياتتا اىگىلەپ، قوعام خاۋپسىزدىكى سىتتەرىنە ۇزىمىزدىڭ جاستىق كۈكتەممىز بەن كۇش - قۇاتىمىزدى ارناۋدا چىن يىڭنىڭ ۇز ۇمىرى ار- قىلى خالىق ساقشىسىنىڭ پارتياغا ادال بولغان، خالىققا ادال بولغان بەرىك سەرىتەنن ۇيرەنىپ، ۇمىرىمىز ارقىلى خالىق بۇقاراسىنىڭ ۇمىردە- نىك، مىال - مۇلكىلىكىڭ اماندىمەن قورعاپ، ۇڭقىردىڭ تىنىشىغىن قورعاۋىمىز كەرەك”، - دەدى نىياز قادىر.

نىياز قادىردىڭ بايانداۋى ەرەكشە شايقىاس جۇرگىزۇ اتىرەتىنىڭ مۇشەلەرىنە ساقا مەكەمە باستىغى چىن يىڭنىڭ شىكسىز ادال، قايىسپاس قايسار، ەشتەڭدەن تايىنپاتىن باتىر ساقشى قاسيەتىن سەزىندىردى.

2001 - جىلى 8 - ايدىڭ 6 - كۇنى تۇستەن كەيىن كۇشار اۋدانىنىڭ ساقشى جاعى قوغىندا- لىپ قاقىپ جۇرگەن زورلىقتى كۇش لالاڭكەستىك قىلمىس كۇماندىسىنىڭ اۋدان ۇڭقىرىندەگى ىبىر قىستاقتا جاسىرىنىپ جاتقان خابارىن ەستىدى. كەلەسى كۇنى ساعات 6دان 30 مىنۇت وتە- كەندە چىن يىڭ خالىق ساقشىلارىن باستاپ

(باسى 1 - بەتتە)

مەن اسكەرلىك مىندەت وتەگەن قوسىنمەن ىبىر وتباسىنىڭ ادامدارىنداي بولاتىن”، “ۇاڭ ۇيدى خوتاندىقتار ‘سۇ ىپىرى’ دەپ ماداقتاسادى... «ۋوقۇ باستاۋىدەڭ 1 - ساپامى — توراڭغى رۇخى» توراپكەرلەردى، كۈرەرەمەن- ەردى اسەرلەندىردى، توراپكەرلەردىڭ لەبىزى دە اناعۇرلىم كۈپ ادامدى اسەرلەندىردى. ىبىر ئتۇپ - ىبىر تۇپ توراڭغىنىڭ قايسارىغى، ەر ۇزۇپا شىنچىياڭدىقتاردىڭ تايچىلھاي قورعاۋى كۈپ- شىلىكتىڭ «تاجىرلىقپەن كۇرەس جاساۋ، ۇزىن تىنباي اۋەتتەندىرۇ، شەكاراغا نامىر تارتۇ، ۇلەس قوسۇغا پەيدىل بولۇ” سىندى توراڭغى رۇخىن شىنا- يى سەزىنۇننە مۇمكىندىك تۇددىردى.

«ۋوقۇ باستاۋىدەڭ 1 - ساپامى — توراڭغى رۇخى» نازاردى باس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ «1 - شىلدەدەگى” ماڭغىزدى ۇسوزىنىڭ رۇخىنا شوغىر- لاندىرىپ، جۇڭگو كوممۇنىستەرىنىڭ رۇحانى شەجىرەسىنىڭ قۇراھداس ماڭغىزدى ۇبولمى

2 - دارەجەلى شۇەيۋانىمەن سايكەستىردىك. وسلايشا، كۈمەكتەسەتىن جوعارى مەكتەپتەر- دىڭ جاۋاپكەرلىشىگى ونان ارى ايقىندىلىپ، كو- مەكتەسەپ سۇبەمەلدەۋى ئىتپىتى دە دالەپ - ەال بولدى”، - دەدى ۇ شىيانفڭ، - بۇدان سىرت، ۇر جىلى دەرىلك بۇراتالا كاسپىتىك تەخنىكا- جاقىتى، جالپى بارسىتقى كۈمەكتەسۇ جۇرگە- زىپ، ۴رقايسى 2 - دارەجەلى شۇەيۋاننىڭ وزىندىك ۇمان قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتپ، شۇەيۋان- نىڭ مەكتەپ قۇرۇ قابىلەتى مەن دەڭگەيىن جو- عارىلاتتى”، - دەدى جوۇ شۇەيۋى. خۇبەي ولكەسى وقىتۇشلاردىڭ “ۇبىرمە قۇراۋ ۇلگىسى” ارقىلى شىنچياڭغا كۈمەكتەسۇدى ەڭ ەرتە اتقارغان ولكە، قالالاردىڭ ىبىرى. خۇبەي ولكەسىنىڭ كۈمەگىندە بۇراتالا وبلىسى بۇراتالا كاسپىتىك تەخنىكالىق شۇەيۋانىن قۇرىپ، جەرگىلىكى ورنىدا جوعارى دارەجەلى مەكتەپ بولماۋ تارىخىن اياقتاتتى. “جاڭا كە- زەكتى شىنچياڭغا باغىتامالى كۈمەكتەسۇ قىزمەتىندە، ىبىز خۇبەي ولكەسىنىڭ وقۇ - اعارتۇ بايلىق ايزالدىلمىنا سۇبەنىپ، ‘مەكتەپ شۇەيۋانغا كۈمەكتەسۇدىڭ’ بىرگە ىبىر، دالەپ - ەال باغىتامالى كۈمەكتەسۇ ۇلگىسىن اتقاردىق”، - دەدى خۇبەي ولكەسىنىڭ شىنچياڭغا كۈمەكتەسە- تىن كادىرى، بۇراتالا وبلىستىق وقۇ - اعارتۇ مە- كەمەسىنىڭ ورنىباسار باستىغى ۇ شىيانفڭ.

2016 - جىلدان بەرى خۇبەي ولكەلىك وقۇ - اعارتۇ مەڭگەرەمىسى خۇبەي ولكەسىندەگى كۈپ- تەگەن كاسپىتىك مەكتەپتەرەمەن سايكەسىپ، 8 ئوتپا 121 ادام - رەت تاڭداپ جىبەرىپ، بۇرا- تالا كاسپىتىك تەخنىكالىق شۇەيۋاننا قىسقا مەز- گىلدىك كۈمەكتەستى. “بۇل 8 ئوتپاعى باغىتامالى كۈمەكتەسەتىن وقىتۇشلار ۇقساماعان 43 جوعا- رى مەكتەپتەين كەلگەن، وقۇ - وقىتۇ تانىمىندا جانە ئىماسىل - شارالارىندا پارتقار ساققالىپ، ۇشتاشتىرۇ ىبىرشاما جاداعاي بولپ، بىرىككەن كۇش قالىپتاستىرۇ قىين بولغان ەدى. قازىر ىبىز خۇبەي ولكەسىندەگى 9 ساپالى جوعارى مەكتەپ- تى تاڭداپ ىلىپ، جوعارى مەكتەپتەنگى ەڭ قۇاتتى ماماندىقتان پايدالانىپ بۇراتالا كاسپىتىك تەخنىكالىق شۇەيۋانىنداغى ۇقىاس ماماندىقتىڭ

ۇنىك سىياقتى ەكونومىكالىق داقل ەگىلگەن جەر اۋماعى 1700 مۇدان اسىپ، باغىمىشلىق ىرى وتباسىلارى 70 — 80گە جەتتى.

گەمە قىستامى قۇلچا اۋدان قالاشىغىنان 9 كىلومەتەردەي جەردە، قۇلچا اۋدانىنداغى جەڭىل نەىركاسىپ جانە توقمىشلىق كاسپ سالامى باقشاسىنان نەبارى 3 كىلومەتەردەي جەردە. لى يۇانەيننىڭ جەتەكلىگىنىدە ىبىر ىبولم قىستاق تۇرغىندارى سىرتقا شىعەپ جۇمىس سىتەپ اقسا تاپتى. 2019 - جىلى لى يۇانەين قىستاق “ەكى كومپىتەتىن” باستاپ، ساۋداگەر شاقىرىپ، قارجى دىنگىزۇ ارقىلى ىبىر كاسىپورىندى باۋراپ، قىستاققان اۋىل شارۋاشلىق جانە قوسىمىشا كاسىپ ونمىدەرى بازارىن قۇرىپ، 10 دۇكەن، 180 جايپاا اشپ، ىبىر ىبولم قىستاق تۇرغىندارىنىڭ ۇيلەرىنىڭ ماڭايىنان كاسپىتەنىپ، كىرىستى ارتتىرۇننا مۇمكىندىك جا- راتتى. 2020 - جىلى گەمە قىستامىنىڭ جان باسىدە دىق كىردىسى 17 مىڭ 400 يۇانغا جەتتى.

بۇگىنگى كۇندە گەمە قىستامىندا قىستاق تۇرغىندارى ەسىك دىلدارىنا كۇل گەپ، اۋلاسنا كوكونىس ۇسىرىپ، وتباسىنا قۇبىر سۇى، كەڭ جولاق جەتكىزىلىپ، لەنيا اۋتوكولىگى توتە اۋدان قالاشىغىنا قاتنىپ، اۋدانداغى “ۇلتتار نىتىمامىنداغى وزات قىستاققا”، “قىستاق سالىتى وركەنىيەتىننەن ۇلكى كورسەتەتىن قىستاققا” اينالدى.

لى يۇانەين ىلگەرىندى - كەيىندى مەملە- كەتتىك ۇلتتار نىتىمامىنداغى، العاباسارلىغىنداغى ۇلكىلى جەكە، مەملەكەتتىك